

RODIČEM VE ŠKOLSKÉ RADĚ

A PARENT IN A SCHOOL BOARD

Chaluš Petr

Klíčová slova: školská rada, participace rodičů, demokracie

Key words: school board, parent's participation, democracy

Teoretický a konceptuální rámec tvoří teorie vzdělávání vztahující se k demokracii, koncepty demokratického vedení a participace. Výzkum vychází z širší demokratické teorie vzdělávání (Gutman 1987). Vychází také z oblasti správy školy a výzkumu této problematiky. Sleduje i kontext legislativního ukotvení školských rad. Koncepce participace umožňují zachytit zapojení rodičů. Výzkum školských rad zakotvil Stelmach (2016) v teoretickém modelu Arsteina (1969) popisujícího úroveň a kvalitu participace veřejnosti.

Cílem příspěvku je představit výsledky první fáze výzkumu participace rodičů prostřednictvím školských rad realizovaného v rámci dizertačního projektu. Příspěvek se zaměří na případ jedné školské rady české základní školy, zejména na zkušenost rodičů jako členů školské rady. Autor si klade otázky, jaké je podílení se na správě školy z pohledu rodiče, jak rodič vnímá participaci, její rozsah, limity, přínosy školské rady a potenciál rozvoje školských rad.

Design výzkumu je kvalitativní případová studie, která může pomoci nalézat interpretace v kontextu školské rady i širšího kontextu školy, zachytit příběhy školských rad vyprávěné členy rad. Sami aktéři svými interpretacemi vytvářejí realitu školských rad, zejména pokud školskou radu v našem prostředí nedoprovázejí oficiální interpretace. Výzkum se zejména zajímá o to, jak se rodiče prostřednictvím školských rad podílejí na správě školy, jak participují? V první fázi byl využit autobiografický a etnografický přístup v rámci jednoho případu, rozhovory a pozorování, kvalitativní analýza dat.

Jako přínosné z první fáze výzkumu se ukazuje pozorování dialogu během jednání rady. Každé jednání přináší svá specifická témata a úkoly. Interpretace každého člena školské rady je důležitá, ani základní mise rady nemusí být sdílena všemi členy shodně. Zajímavým tématem pro další výzkum jeví, jak je nastavena agenda jednání rady a jak členi v nastaveném rámci mohou být hlasem rodičů školy. Dalším zajímavým tématem z realizovaných rozhovorů a pozorování je vnímání odpovědnosti rodičů, členů školských rad.

Abstract: A case study of a school board will be presented. Pilot investigation is currently conducted in one public elementary school with the tradition of democratic values and openness to parents. The collection of data is carried out by the author in a environment using ethnographic design, observation of the dialogue during the council meeting, analysis of online communication, field notes. Each school board meeting brings its specific topics and tasks, and deeper understanding requires the researcher to have confidence of all board members and school director. It is a very interesting experience to be part of sensitive negotiations, quiet boundaries between school and parents. The interpretation of each school board member is the key to the understanding of the reality behind democratic expectations from school boards. Parents' interpretations could lead to the exploration of the ways of their participation.

Literatura/References:

- Gann, N, (2016). *Improving school governance*. Routledge.
- Pol, M., & Rabušicová, M. (1996). *Správa a řízení škol. Rady škol v mezinárodní perspektivě*. Brno: Paido.
- Stelmach, B. (2016). *Parents' participation on school councils analysed through Arnstein's ladder of participation*. *School Leadership & Management*, 36:3, 271–291.
- Woods, P. (2005). *Democratic Leadership in Education*. London: Sage.